

בית משפט השלום בהרצליה

תא"מ 08-05-3860 מ.פינס בע"מ נ' מגדיש ואח'

בפני כב' השופט שאול אבינור

מ. פינס בע"מ

תובעת

נגד

1. נוריאל מגדיש

נתבעים

2. הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ

פסק - דין

- 1
- 2 1. תביעה בגין נזקי רכוש שנגרמו לרכב התובעת עקב תאונת דרכים (להלן – התאונה) שאירעה
- 3 בינו לבין רכב נתבע 1, אשר בוטח אצל נתבעת 2.
- 4 2. אין מחלוקת אודות אחריות הנתבעים לנזקי התאונה. לפיכך, השאלה היחידה הטעונה
- 5 הכרעה הינה שאלת שיעור הנזק, לגביה הצדדים חלוקים בעיקר על רקע העובדה שהתובעת
- 6 – העוסקת בייבוא ושיווק של חלקי חילוף – היא שסיפקה את החלפים שנדרשו לתיקון
- 7 במקרה דנא. באשר לשאלת שיעור הנזק העידו לפניי, מטעם התובעת, השמאי מר יצחק
- 8 מרזוק (להלן – שמאי התובעת), ומר דוד פינס, ממנהלי התובעת (להלן – עד התובעת).
- 9 הנתבעים לא הביאו ראיות מטעמם והסתפקו בחקירת עדי התובעת.
- 10 3. כידוע, עיקרון יסודי בדיני הנזיקין הוא עיקרון השבת המצב לקדמותו. מטרתם של הפיצויים
- 11 בנזיקין היא להעמיד באמצעותם את הניזוק, עד כמה שהדבר ניתן, באותו מצב בו היה נתון
- 12 אלמלא מעשה העוולה. לפיכך, בתביעות כגון דא, בגין נזק שנגרם לרכב עקב תאונת דרכים,
- 13 ניתן להסתפק בחוות דעת שמאי רכב אודות שיעור הנזק, שכן בחוות הדעת יש כדי להצביע
- 14 על ההוצאה שיידרש הניזוק להוציא כאשר יבקש לתקן את הרכב, או שיידרש לנכות ממחיר
- 15 הרכב במידה וימכור אותו במצבו. ואולם, משתיקן הניזוק את הרכב, הראיה הנדרשת לגבי
- 16 שיעור הנזק שנגרם לרכב – ככל שמדובר ברכיב של עלות התיקון – היא ראייה אודות עלות
- 17 התיקון לניזוק. פשיטא, אפוא, שכאשר עלות התיקון הינה פחותה מהערכת השמאי, פיצוי
- 18 הניזוק על פי חוות דעת השמאי יהווה פיצוי-יתר, שיעמיד את הניזוק במצב טוב משהיה
- 19 בטרם מעשה העוולה; פיצוי שאף ניתן לראות בו משום עשיית עושר ולא במשפט על ידי
- 20 הניזוק על חשבון המזיק (ר' והשווה ת.א. (ת"א) 39329/07 גלי ליסינג בע"מ נ' גולן ואח' –
- 21 פורסם ב"נבו").

בית משפט השלום בהרצליה

תא"מ 08-05-3860 מ.פינס בע"מ נ' מגדיש ואח'

4. במקרה דנא, הנזק הנתבע בכתב התביעה – הכולל רכיבים של תיקון רכב התובעת (חלפים ועבודה), ירידת ערך ושכר-טרחת שמאי – מבוסס כולו על חוות דעת שמאי התובעת, למרות שמדובר ברכב שתוקן בפועל. זאת ועוד, כפי שהתברר במהלך חקירתו הנגדית של שמאי התובעת, בחוות דעתו נפלו מספר פגמים מצטברים, כדלקמן:
- 1 **ראשית**, שמאי התובעת העיד כי בדק את הרכב גם לאחר שתוקן (ר' בפרוטוקול, עמ' 1 שורה 23). ואולם, משום מה, הדבר אינו מצוין בחוות דעתו ולא ניתן לדעת ממנה כי מדובר ברכב שתוקן הלכה למעשה.
- 2 **שנית**, על אף שכאמור ידע שהרכב תוקן, העיד שמאי התובעת כי בחוות דעתו קבע את ערך חלקי החילוף לפי תכנה שמאית ולא לפי ערכם בפועל. לגרסתו, בעניין הנחות שקיבלה התובעת, **"אין לי מושג וזה לא מעניין אותי. אני צריך להעריך את שווי החלק עצמו... יש לי מערכת שמאית שאני מקליד מס' קטלוגי וזה נותן לי מחיר"** (ר' שם, עמ' 3 שורה 15 ואילך). אך בניגוד לסברתו של שמאי התובעת, מלאכת שמאות רכב אינה מתמצית בהקלדת מספרים קטלוגיים לתכנה. תפקידו של שמאי הוא להעריך את הנזק שנגרם במקרה קונקרטי נתון, אותו הוא מתבקש לשום. לפיכך, כאשר שמאי רכב יודע בפועל – כפי שידע שמאי התובעת – שהרכב נשוא חוות דעתו תוקן, חובתו המקצועית היא לציין עובדה זו בחוות דעתו, כמו גם את הידוע לו אודות עלות התיקון בפועל של הרכב. אכן, בדיוק כפי שחובתו המקצועית של שמאי רכב היא שלא לכלול מע"מ בחוות דעת של ניזוק, שהשמאי יודע שהוא עוסק המורשה בקיזוז מע"מ, כך חובתו המקצועית של השמאי היא, ככל שהדברים ידועים לו, לציין את עובדת תיקון הרכב ועלותו. ואגב נושא זה, של עלות חלקי החילוף ששימשו בתיקון רכב התובעת, לא למותר להעיר כי שמאי התובעת העיד, באופן תמוה למדי, שהוא נתקל במקרים של הנחות לחלקי חילוף בשיעור של לא יותר מ-35% (שם, עמ' 3 שורה 23) חרף העובדה שאף עד התובעת דיבר על הנחות בשיעורים משמעותיים בהרבה.
- 3 **שלישית**, באשר לרכיב ירידת הערך, המופיע בחוות הדעת, התקשה שמאי התובעת לענות על שאלות בסיסיות. הוא לא ידע לומר מדוע לא ציין את המועד בו ביצע ההערכה (פרוטוקול, עמ' 1 שורה 26), מדוע לא הפחית משווי הרכב בשל תיבת הילוכים ידנית (שם, עמ' 4 שורה 8 **"אני צריך לבדוק את זה"**) או בגין איזו תקופת שימוש יש לבצע הפחתת ערך (שם, שורה 19 **"אני לא זוכר בעל פה"**).
- 4 **ורביעית**, לחוות דעתו צירף שמאי התובעת רק מסמך אודות חיוב שכר טרחה, להבדיל מקבלה, או למצער חשבונית, אודות תשלום שכר הטרחה.
5. עד התובעת הודה, במהלך חקירתו הנגדית, כי התובעת נותנת הנחות לספקים, הרוכשים ממנה חלקי חילוף, בשיעורים גבוהים. לגבי החלפים נשוא התביעה דנא, אותם רכשה התובעת מהיבואן הרלוואנטי, טען עד התובעת כי הם נרכשו בהנחות העולות כדי 55% ממחירים. כאשר התבקש עד התובעת להסביר, על רקע זה, מדוע תובעת התובעת את ערך

בית משפט השלום בהרצליה

תא"מ 08-05-3860 מ.פינס בע"מ נ' מגדיש ואח'

1 החלפים לפי המחירון ולא לפי עלות רכישתם, הסביר זאת במעין "איזון" שהתובעת
2 מבקשת לבצע כנגד ראשי נזק אחרים, ובהם עגמת נפש והשבתת הרכב, שלטענת התובעת
3 נגרמו לה בגין התאונה אך היא נמנעה מלתבוע בגינם. וכדבריו:

4 **ש. כשאנו נמצאים במסגרת נזיקית, נגרם לך נזק ואתה מצפה לקבל פיצוי?**
5 **ת. נכון.**
6 **ש. במסגרת נזיקית יש עקרון של הקטנת הנזק, להפחית את הנזק?**
7 **ת. אבל מגיע לי. גם אני צריך להרוויח.**
8 **ש. אתה מבקש גם להרוויח על התאונה ולא רק לתקן את הנזק?**
9 **ת. לי נגרם עוגמת נפש, הרכב עמד, לפחות ניקח בחלקים. (ר' בפרוטוקול,**
10 **עמ' 7 שורה 32 ואילך).**

11 ובאופן דומה טען במקום אחר:

12 **ת. ...לא שילמת לי כשהרכב עמד 10 ימים.**
13 **ש. איפה כתוב שהשמאי אישר לך 10 ימים?**
14 **ת. הוא לא אישר לי ולא תבעתי. (ר' שם, שורה 8 ואילך).**

15 6. ואולם, ברי כי ניזוק אינו יכול לערוך "איזונים" שכאלה וחלף ראשי נזק, אותם לא תבע,
16 לתבוע ערך מופרז בראשי הנזק אותם כן תבע, וממילא טיעונים כגון דא הינם חסרי בסיס
17 משפטי. זאת ועוד: יש להדגיש כי במקרה דנא הנזקים הנטענים האמורים כלל לא הוכחו.
18 כך, לעניין השבתת רכב התובעת, מהראיות שהוגשו בתיק עולה כי בדיקת השמאי נערכה רק
19 ביום 13.3.08, על אף שהתאונה אירעה ביום 20.2.08, וברי שהתיקון נערך במועד המאוחר
20 אף יותר. והנה, לא הובאו ראיות לכך שרכב התובעת אמנם הושבת בפרק הזמן שחלף בין
21 התאונה לבין התיקון (למעט אמירתו הכללית הנ"ל של עד התובעת, שגם אינה מתאימה
22 מבחינת משך הזמן), לא הובאו ראיות לשיעור הנזק שנגרם לתובעת עקב ההשבתה הנטענת,
23 ואף לא הובאו ראיות לכך שלא ניתן היה לתקן את הרכב מיד לאחר התאונה – שרק אז יהא
24 זה מוצדק לגלגל את עלות השהיית התיקון לפתחם של הנתבעים. ממילא ברור, אם כן, כי
25 לטיעונים בדבר נזקים נוספים שנגרמו לתובעת אף אין ביסוס ראייתי.

26 7. בהקשר זה לא למותר להתייחס לטענת התובעת, שעלתה בשלב שבטרם שמיעת הראיות,
27 לפיה עלות רכישת החלפים על ידה הינה בגדר "סוד מסחרי" שאין לגלותו בהליך משפטי.
28 ואולם – אף מבלי להיכנס לשאלת הגדרתו של סוד מסחרי או לשאלת היקף החיסיון
29 הראייתי העשוי להיגזר מסוד שכזה – ברי כי אין תובע בנזיקין יכול להישמע בטענה
30 ששיעור הנזק שנגרם לו בפועל הינו בגדר סוד מסחרי האסור בגילוי. אם שיעור הנזק הינו
31 בגדר סוד, ואם הניזוק מבקש להימנע מלחשפו, יכבד ויימנע מהגשת תביעה משפטית
32 בנזיקין. אך משהגיש ניזוק תביעה בגין הנזק שנגרם לו, חובתו היא להוכיח לא רק את עצם
33 גרימת הנזק אלא גם את שיעורו, ומחובה זו אין הוא יכול להיפטר בהעלאת טענה לסוד
34 מסחרי.

בית משפט השלום בהרצליה

תא"מ 08-05-3860 מ.פינס בע"מ נ' מגדיש ואח'

- 1 העולה מן המקובץ הוא, שבתביעה דנא אין אפשרות להסתמך על חוות דעת שמאי התובעת
2 לצורך קביעת ממצא כלשהו. הדבר בולט במיוחד בכל הקשור לרכיב הנזק בגין חלפים לפי
3 חוות הדעת, לגביו הוכח פוזיטיבית שאינו נכון ואינו מבטא, כלל ועיקר, את עלות חלקי
4 החילוף בהם נעשה שימוש לתיקון רכב התובעת; אך גם באשר ליתר הרכיבים – בנסיבות
5 שהוכחו כאמור אין מקום להסתמך על חוות הדעת.
- 6 כפי שהוזכר כבר לעיל, בתביעת נזיקין אין די לתובע בהוכחה שנגרם לו נזק אלא שעליו
7 להוכיח את שיעורו. במקרה דנא התובעת, שנטל ההוכחה רובץ לפתחה, הסתמכה בתביעתה
8 על חוות דעת שכאמור אין ליתן לה משקל, ומכאן שכשלה בהוכחת שיעור הנזק שנגרם לה,
9 למעט בעניין עלות עבודות התיקון. בעניין אחרון זה צורפה לכתב התביעה חשבונית של
10 מוסד "ראובן סופר", בו תוקן רכב התובעת, על סך 4,215 ₪ ללא מע"מ (להלן – החשבונית);
11 בחשבונית מצוין במפורש כי "חלפים סופקו ע"י הלקוח". הנתונים שבחשבונית לא נסתרו
12 על ידי הנתבעים, שלא הביאו ראיות מטעמם לסתור, וגם בסיכומי הנתבעים לא מובא כל
13 נימוק מדוע אין לקבלם – אף שהנתבעים עותרים לדחיית התביעה.
- 14 סוף דבר: התביעה מתקבלת באופן חלקי כך שהנתבעים ישלמו לתובעת סך של 4,215 ₪
15 בתוספת ריבית והצמדה כדין מיום ההוצאה (18.3.08) ועד ליום התשלום בפועל.
- 16 כמו כן, הנתבעים ישלמו לתובעת הוצאות משפט בסך 365 ₪, הוצאות שמאי התובעת בסך
17 300 ₪ (התובעת אמנם ביקשה לשלם לו 1,000 ₪ אך אין בכך כדי לחייב את הנתבעים)
18 והוצאות עד התובעת בסך 250 ₪, וכן שכ"ט עו"ד בסך 1,000 ₪ בצירוף מע"מ.
- 19 התשלומים האמורים ישולמו בתוך 30 יום מהיום.
20 ניתן היום, יום ראשון ט' אייר תשס"ט, 03 מאי 2009, בהעדר הצדדים.

שאול אבימור, שופט

22
23
24